УКРАЇНСЬКИЙ
Ь. 746
МУЗЕЙ-АРХІВ

Українські ВІСТІ

UKRAINIAN NEWS

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА

Ціна 50 пф.

Число 34 (44). 5 вересня 1946 р. РІК II.

останні новини

* ВАШІНҐТОН. Американський міністер Бернс прибуде сьогодні з Парижу до американської зони Німеччини. У п'ятницю він виголосить в Штуттґарті промову на тему «Окупаційна політика США в Німеччині.»

* ПРАГА. У столиці Чехо-Словаччини закінчився Конґрес Світової Спілки Студентів.

* НЬЮ-ЙОРК. Італійський уряд повідомив уряд США про своє бажання прийняти 10 тис. жидівських утікачів, що приміщені тепер у таборах в Австрії.

* ВІДЕНЬ. Як подало віденське радіо, між Австрією і Данією відновлено дипломатичні стосунки.

* ЛОНДОН. Згідно з німецькими радіоповідомленнями, Англії загрожує нова хвиля страйків.

* БЕРЛІН. 1-го вересня в Саксонії (російська окупаційна зона) відбулися вибори до місцевих самоуправ.

* МОСКВА. 3-го вересня відсвятковано в СССР першу річницю офіційної капітуляції Японії.

* ГААҐА. Голляндія уклала торговельну угоду з Італією.

Геть з донощиками!

В одному маленькому містечку біля Реґенсбурґу в Будинку німецької адміністрації натрапив я плякат з повчальним написом: „Die größte Schand' in unserem Land ist jetzt, wie vor — der Denunziant!"—найбільша ганьба нашої країни раніше й тепер—денунціянт.

Денунціянт—це не лише ганьба гітлерівської та теперішньої Німеччини, як читаємо про це у згаданім плякаті,—на жаль, це звиродніле, ганебне явище є характерним також для **нашої** еміґрантської дійсности. В цій справі зорганізоване та відповідальне суспільство мусить забрати голос і то з багатьох причин.

Денунціянт—це дитина тоталітарно-поліційних систем. На европейському Заході до часів Гітлера майже незнане та зовсім погорджуване явище. Це той, що постійно, таємно, анонімно доносить на других. Навіть в сьогоднішній Німеччині, цебто країні, що живе в умовинах військової окупації англо-американських військ, денуціянт та провокатор—це явище для згаданих демократичних систем нове і майже незнане. Арешт та обвинувачення в Англії й Америці відбувається не на тлі аноніму, денунціяції та провокації, а, навпаки, після **виключення отих власне елементів** та доказання чи зібрання фактичних доказів вини чи злочинности даної особи. І далі, щоб довести комусь вину та щоб це виявити перед владою — до того не треба бути денунціянтом, але це є громадським **обов'язком**, який треба та повинно робити всім явно, відповідально.

Але це лише загальні зауваги. Перейдім до цієї справи конкретно, з позицій нашої дійсности.

Тепер більшість наших громадян скупчені в збірнім житті, по таборах. Скупчення зовсім припадкові, тому люди різні, собі незнайомі. Але вже в короткому часі ті скупчення стали маленькими зорганізованими суспільствами, з певним правопорядком, узгляднюючим менше чи більше наші потреби та вимоги представників американської влади. Американські чинники зацікавлені в тому, щоби бути зорієнтованими до певної міри в нашому житті не лише з оглядів на загальний порядок, але передовсім тому, що є підозра, що поміж утікачами переховується багато злочинців, колишніх німецьких коляборантів чи теперішніх аґентів НКВД (як це знаємо з останньої дискусії поміж начальними керівниками УНРРИ та війська.

На цьому тлі, **не з ініціятиви американської влади**, але з власної ініціятиви, цебто із сторони втікачів, з'являється знову нам добре вже знана, а для американців нова примара европейського лихоліття: **денунціянт**, донощик, провокатор. Ця ганебна служба не є одначе лише потребою для звироднілих одиниць, як це трапляється навіть в культурному суспільстві, але, на жаль, у нас є це щось більше: **для нашого громадського та політичного шумовиння є це метода „політики"**, є це засіб вивоювання для себе впливів серед чужих та своїх. Не одній голові здається, що те відношення, яке є поміж його групою і даною поліцією — це є **мірило того** „як стоїть наша справа", „як іде наше діло", взагалі мірилом „політичних успіхів".

Нам доводиться в тому випадку говорити не про поодиноке явище, але про тенденцію політично хворих відламів нашого суспільства, знану нам з попередніх часів, „ідеольогічно" обґрунтовану—глибокий наслідок рабства та політичної темноти.

Одначе сьогодні, за наших умов, які ми маємо живучи в системах англо-американського ладу — **денунціянт у жадному випадку не може бути посередником поміж нашим громадянством та військовою владою.** До того відповідальні елементи нашого суспільства не можуть допустити! Зокрема після останніх подій, коли в багатьох випадках вільні американці з презирством показали нашому громадянству донощиків, повинно стати всім ясно, що в ізолюванні від нашого життя дійсних злочинних елементів мають бути зацікавлені відповідальні громадські чинники, а не донощики та провокатори. Тому за умов свободи та демократії **геть з провокаторами і донощиками!**

Б. Л.

Містимо цю статтю як голос громадянина. Ред. ще повернеться до цієї гострої для нашої дійсности теми. Ред. «У. В.».

Привітання

З нагоди першої річниці виходу в світ цінного часопису «Наше Життя», вітаємо його співпрацівників та бажаємо часописові найліпших успіхів.

Редакція «Українські Вісті».

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В ПАРИЖІ

Наради «великих чотирьох»

ПАРИЖ. Останнім часом роботи мирової конференції спинилися на мертвій точці. Щоб зарадити ситуації, англійський міністер закордонних справ Бевін запропонував міністрам чотирьох великодержав — США, Англії, Совєтського Союзу та Франції — зустрітися конфіденціяльно і, таким чином, дійти до бодай сякого-такого порозуміння. Чотири міністри погодилися рекомендувати своїм заступникам опрацювати різні додаткові пропозиції в справі мирових договорів і запропонувати їх потім учасникам конференції. Міністри обговорювали, крім того, можливість перенесення терміну Загальних Зборів ОН, що, як відомо, були призначені на 23-є вересня. Нової дати покищо не визначено. 30-го серпня відбули свою першу нараду заступники „великих чотирьох".

На пленарному засіданні конференції 30-го серпня знову дійшло до різкого обміну думок між Росією і західніми державами. Іранський делеґат висловив ставлення його країни до проєкту мирового договору з Італією. Збори ухвалили вислухати наступного разу також в цій справі делеґата Ірану.

Грецький делеґат запропонував поставити на порядку денному наступного засідання питання про те, щоб Рада міністрів розглянула територіяльні претенсії Греції щодо Албанії. Більшістю голосів грецьку пропозицію прийнято. Молотов виступав проти, назвавши грецьку пропозицію маневром, який розрахований на те, щоб вплинути на грецький плебісцит 1-го вересня. У Греції, за його словами, панує терор. Цьому сприяють чужинецькі війська, які несуть відповідальність за становище. Паризька конференція, за словами Молотова, не повинна допустити, щоб тероризм прикривався в Греції зовнішніми маневрами.

Ці маневри - розраховані на те, щоб повернути короля і перетворити Грецію на центр занепокоєнь.

У політичній і територіяльній Комісії для Болгарії югославський делеґат Кардель обвинувачував Австралію, що вона відограє на конференції ролю „аґента брітанської імперії". Австралія, сказав він, виступає не як представник малих країн, а як місіонер серед дикунів Европи. На це недвозначно відповів ново-зеляндський делеґат Йордан. „Югославський делеґат,—сказав він,—говорить про се і про те, за винятком теорії відносности Айнштайна. Мій друг, наскільки мені відомо, є прибічник п'ятирічного пляну. Я не знаю, чи входить також до п'ятирічного пляну говорити доти, доки ми всі вимремо."

Досліджують Арктику

КОПЕНГАҐЕН. Як повідомило американське посольство в Копенгаґені, декільком американським військовим кораблям пощастило пробитися крізь арктичні льодові поля до Туле (Ґренляндія). Ґренляндський порт Туле є найпівнічнішою точкою, куди будь-коли заходили крізь арктичний лід великі кораблі. Ця експедиція намагатиметься пробитися ще далі на північ, щоб вивчити метеорологічні умови в Північному Льодовитому морі.

ПОМЕР ВЕЛЗ

13-го серпня ц. р. ввесь світ, а зокрема Англія зазнала великої втрати: в Лондоні помер талановитий письменник, вчений і видатний громадський діяч Ґерберт Велз. За свою п'ятидесятилітню літературну діяльність Ґ. Велз написав 100 романів, здебільшого науково-фантастичного змісту, і безліч дрібних статей-памфлетів на гострі соціяльні теми.

Твори Ґ. Велза перекладені мовами всіх культурних народів. Навряд, чи знайдеться людина пересічного культурного рівня, яка б не чула або не читала захопливих романів Велза, як от: «Боротьба світів», «Людина-невидимка», «Страва богів», «Украдена бациля», «Подорож на місяць» та інші.

Ґерберт Велз був надзвичайно обдарована людина, в якої однаковою мірою поєднувалися риси вченого, письменника та громадського діяча. Його науково-фантастичні романи, крім незвичайно динамічної фабули, завжди побудовані на сталих наукових історіях або хитромудрих гіпотезах. В особі Ґ. Велза світова література втратила найкращого представника.

Бої в Китаї

НАНКІН. Як протизахід проти комуністичних атак на Татун, генералісимус Чан-Кай-Шек наказав розпочати наступ на Чан-Те, столицю провінції Єголь. Війська центрального уряду заволоділи Чан-Те. Комуністи, з свого боку, повідомили про захоплення Татуну. Їхні атаки спрямовні тепер проти залізничної лінії Мукден - Чан-Чун, в напрямі Ті-Лі (70 км. на південь від Мукдену). Пресова аґенція центрального уряду сповіщає про сильні комуністичні атаки в напрямі Сутшоу, де кинуто в бій 100 тис. вояків. За наказом центрального уряду всі боєздатні чоловіки віком від 18 до 45 років мають пройти 3-місячний військовий вишкіл.

Греція—монархія

АТЕНИ. Минулої неділі у Греції відбувся плебісцит з приводу майбутнього державного устрою. Понад 70% виборців голосували за монархію. Плебісцит проходив назагал спокійно. Тільки в Ґалатіста і Південній Македонії дійшло до сутичок між комуністами і поліцією, під час яких забито чотири чоловіка. Провідники республіканської партії, що голосували за республіку, вирішили підкоритись волі народу. Комуністи мовчать, хоч і не погоджуються з наслідками виборів.

Грецький міністер-президент Тсальдаріс вилетів учора з Парижу до Лондону, щоб оповістити грецького короля Ґеорґа II про наслідки плебісциту. Сподіваються, що король повернеться до Греції в кінці вересня.

Тимчасовий уряд Індії

НЬЮ-ДЕЙЛІ. 1-го вересня розпочав свою роботу новий тимчасовий уряд Індії на чолі з Пандіт Неру, керівником індійської партії Конґресу. Духовний вождь індусів, Магатма Ґанді сказав, що Індія нарешті на шляху до самостійности; цим зобов'язана вона Англії.

Представники мусульманської Ліґи бойкотують новий уряд. У Бомбеї вони спровокували заворушення. Забито 71 чоловіка, поранено понад 260.

НЕСПОКІЙ В ІТАЛІЇ

РИМ. В Італії дійшло до повстання колишніх партизан. Численні групи озброєних людей в Ломбардії і П'емонті пішли в гори, щоб, погрожуючи силою, змусити уряд виконати їхні соціяльно-економічні вимоги. Повстанці вислали до Риму делеґацію для переговорів. Уряд пообіцяв задовольнити більшість вимог і, таким чином, встановлено знову лад.

Анонімно держави не творяться

Містимо статтю, що появилася недавно в «Нашому Житті», Авґсбург, передруком із часопису «Українська Громадська Пора» (орган незалежної трудової демократії, ч. 27, 4 липня 1946 р., Детройт, США) з огляду на виняткову актуальність порушеної теми, що турбує не лише заокеанську еміґрацію, а й зокрема українську ем ґрацію в Европі.

„До нас доходять чимало публікацій якоїсь „Укр. Пресової Служби“ про якусь „Укр. Повстанчу Армію“ під проводом якоїсь „Укр. Головн. Визвольної Ради“. Що це за „служба“, армія, Рада? Кому вони служать, за що воюють, кому й що радять?

Ми знали й прославляли склад Укр. Центр. Ради, Укр. Нар. Армії, Укр. Націонал. Ради, Укр. Галицької Армії і т. ін. Ми знали імена їх провідників. Ми могли не згоджуватися, навіть сперечалися з ними, але знали, хто вони й чому тим шляхом ідуть. І вони не ховалися з своїми іменами й намірами. Говорили й писали про це одверто. Ми знали й певні були, що то українці, які роблять українську роботу, як уміють і розуміють. Сьогодні нам пишуть про „служби“ й „ради“, а склад і наміри їх нам не відомі.

Як ми можемо тому вірити? Коли люди не бояться гинути за укр. справу на полі бою, то чому бояться оповістити свої імена? Від кого ховають? Від українців? Чому? Чому ж не ховали Грушевські, Винниченки, Петлюри, Тютюнники, Швеці, Андрієвські, Макаренки, Петрушевичі, Витовські, Косаки, Левицькі, Тарнавські і ін. Ми розуміємо конспірацію. Російські, польські, італійські, ірляндські та інші революціонери діяли законспіровано, але все їх суспільство, а також супротивники і ввесь світ знали, хто саме, за що і з ким бореться. Всі знали, що то борються не аноніми, а відомі громадські сили, відомі громадські діячі. Тому й симпатизували їм, підтримували їх, бо певні були, що вони борються не за якісь гурткові цілі, не за еліту, а за свободу всіх, за демократію.

Перед нами витяг „З плятформи Української Головної Визвольної Ради“, а в ньому між іншим сказано: „За ініціятивою Укр. Повстанчої Армії (УПА), що утворилася в процесі збройної боротьби укр. народу проти грабунків і насильства окупантів над мирним укр. населенням, зорганізувався із представників усіх українських земель та укр. політичних середовищ всеукраїнський провідний центр під назвою „Українська Головна Визвольна Рада (УГВР)“. Але з яких саме середовищ та рада організована, не сказано.

В Канаді є КУК. І всі знають (бо він того не ховає, а навпаки, широко оповіщає), що складається він з клерикального Братства Українців Католиків, націоналістичного Україн. Націон. Об'єднання, монархічного Союзу Гетьманців-державників, ліберального Союзу Укр. Самостійників, дрібки соціялістичного Союзу Укр. Організацій та безпартійного Союзу Укр. Ветеранів Канади.

Чесно, явно й славно!

Нам можуть не подобатися в ньому ті чи інші групи, ми можемо боротися за зменшення їх впливу, можемо сперечатися з їх непомірним галасом про себе і т. ін., але не можемо відкинути, що вони одверто захищають своє обличчя, стоючи на демократичній засаді консолідації всіх протидиктаторських сил. Це є безперечно представництво волі більшости українців Канади. Тому й шануємо його попри свої індивідуальні настрої щодо тих чи тих складових груп, як збірну волю тієї частини укр. народу, що проживає в Канаді.

А з кого складається УГВР? — З анонімів. Кого вона репрезентує? — Анонімів!

У плятформі сказано, що „УГВР“ об'єднує всі провідні елементи незалежно від їх ідейного світогляду та політично-групової приналежности, що стоять на ґрунті політичної суверенности української держави та політичної незалежности укр. визвольних прагнень; „вимагає забезпечення народньо-демократичного способу визначення політичного ладу в українській державі шляхом загального народнього представництва; забезпечення свободи думки, світогляду, віри, громадських прав усім національним меншостям на Україні, вільної форми трудового землекористування, усуспільнення основних природних багатств країни: землі, лісу, вод і підземних скарбів з передачею рільних земель в постійне користування трудовим хліборобським господарствам, удержавлення важкої індустрії й важкого транспорту, забезпечення вільної торгівлі“ і т. ін.

Просто, як Сціборський від ес-ерів списав! Можна сперечатися, але в засаді не зла плятформа. Та хто це обіцяв? Большевики обіцяли ще кращу, а не дали нічого. Нацисти обіцяли свою „соціялізацію“, а народ бачив тільки катування. Хто ж цей новий доброчинець? Чому не назве свого імени? Щоб хоч знати, кому дякувати.

Ще дивніше виглядає повідомлення, що „Генеральний Секретар Закордонних Справ УГВР вислав на руки Папи Римського і представників Англії, США та інших держав при Раді ОН меморандум у справі переслідування греко-католицької церкви в Україні“, але імени того „Генерального Секретаря“ не названо. Чому? Коли його підписано під нотою, то чому ховати від українського громадянства? Чи під нотою також підпису немає? Хто ж повірить анонімам? Не питаємо вже, хто його на те уповноважив.

У публікації сказано, що „Генеральний Секретар Закордонних Справ УГВР прохає Апост. Престол призначити екзарха для греко-кат. церкви в західніх областях України... Назначити за порозумінням з Головною Командою Укр. Повстан. Армії полевого єпископа для армії... призначити для українців греко-кат. на еміґрації в Европі ген. Апост. адміністратора“ і т. ін.

Невже й на цих проханнях нема підпису? Коли ж є, то чому він не опублікований, щоб вірні знали, кому дякувати за „християнську опіку“.

Отакі документи діяльности анонімів змушують нас серйозно спитати: з ким маємо справу?

Дивно, сумно, соромно й болюче жаль, чому люди, що виступають під укр. іменем, діють під маскою, як „герої“ з широкої дороги. Тим дають підставу ворогам чернити весь укр. визвольний рух, як не народній, а гуртковий, вузько еґоїстичний і т. ін.

Не віримо, щоб ті чесні укр. борці за волю, що кладуть свої голови за народ, боялися показати своє обличчя, назвати себе, хто вони. Щось тут не гаразд! „Від великого до смішного один крок“, а від анонімности до вигадки й того немає. Як можна в такій важливій справі вірити анонімам? Де, хто бачив, щоб аноніми збудували державу?

І чи не ганьба це для українського суспільства, що воно дозволяє анонімам зловживати українським іменем?

Та ж чужинці це бачать і відповідно оцінюють.

(Передрук з «Нашого Життя» ч. 61 (93).

Короткі вісті

* НАНКІН. Як подав часопис «Та Кун Пао», китайські комуністи побудували в Манджурії 4 великих фабрики зброї.

* ВАШІНҐТОН. За пропозицією американського міністра внутрішніх справ Юліюса А. Круґа, Аляска і Гаваї мають бути прийняті до Союзу Сполучених Штатів Америки як 49-ий і 50-ий штати.

* ОСЛО. За співпрацю з німцями суд в Осло засудив Марію Гамсун, дружину норвезького письменника Кнута Гамсуна до трьох років примусової праці з утратою громадських прав терміном на 10 років після відбуття кари. Крім того, вона має сплатити штраф у розмірі 75 тис. крон. Обвинувачення проти 87-милітнього Кнута Гамсуна відпало, бо, згідно з поясненнями лікарів, він психічно захворів.

* ПРАГА. На одній пресовій конференції в Парижі заступник чехо-словацького міністер-президента Зденек Фірлінґер подав до відома, що на чехо-словацькій землі нема вже ні одного російського вояка.

* БЕЙРУТ. 30-го серпня останні французькі військові з'єднання залишили Лібанон. 300 французьких цивільних службовців осталися ще в Лібаноні до кінця року, щоб передати урядові справи підмандатному урядові.

* ВАШІНҐТОН. На Загальних Зборах ОН, що відбудуться у вересні, США мають намір претендувати на острови в Тихому океані, які до війни належали Японії, як підмандатна територія Ліґи Націй. Крім того, США вимагатимуть для себе повіренництва над багатьма іншими японськими опорними пунктами в Тихому океані.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

«САМ СОБІ ВЕЛОСИПЕД»

Так на Україні говорять про тих, хто на все дивиться з власної дзвіниці, робить все на свій копил, а керується лише своїми приватними амбіціями і своїми хатніми або кишеньковими інтересами. Така думка виникає й коли читаєш повідомлення в газ. «Українська Трибуна» про чергове заснування чергової... далебі фікції, а саме — якогось «Національного Демократичного Об'єднання Українських Журналістітів» («НДОУЖ»).

Що це значить? Що то таке? Може, редакція «Українські Вісті» або провід СУЖ висвітлить це належно перед читачами і громадянством. А тим часом дозволю собі подати свої зауваги до згадуваного повідомлення.

Отже — це називається «сам собі велосипед».

Як відомо цілому громадянству, а особливо кожному з нас — українських журналістів — 2-3-го червня п. р. відбувався перший з'їзд журналістів на еміґрації, де був зарепрезентований представниками наш журналістичний світ і де було створено центральну Спілку Українських Журналістів (СУЖ) та обрано відповідний провід.

Відтоді СУЖ існує як єдина центральна організація журналістів. І навіть до його проводу увійшов, яко один із заступників голови, теперішній голова новоутвореного «НДОУЖ», тобто п. З. Пеленський.

В чому ж справа? Як і для чого виникла та чергова комбінація з п'яти літер, що про неї інформує «Укр. Трибуна» і так урочисто цю комбінацію поздоровляє?

А вийшло це дуже просто, як і все робиться дуже просто в аматорів чину «сам собі велосипед». Так же просто, як просто творяться й цілі «уряди» і навіть «бльоки... в плянетарному масштабі».

Вийшов з Правління СУЖ п. З. Пеленський, керуючись партикулярно-особистими інтересами, розв'язав справу в дусі тих партикулярних інтересів і тої, так добре відомої, партикулярної практики. А саме — не хоче СУЖ іти за ним, не треба. Створимо свій власний уряд... то пак, перепрошую, свою власну спілку журналістів.

Сказано — зроблено.

Даремно читачі цікавилися б, хто ж був на з'їзді, кого він репрезентував, хто з видатних і знаних журналістів брав участь і т. д. Але ж це є таємницею і для самої редакції «Укр. Трибуни», що з таким ентузіязмом згадувану нову комбінацію з п'яти літер поздоровляє.

Одначе для нас те не є таємницею. Досить прочитати заголовок і кінець інформації — і все ясно. Решту можна не читати, не обов'язково, як не обов'язково було бути присутніми на «з'їзді» журналістам.

І ще одне ясно.

Отой «сам собі велосипед» є безсмертним у нашій українській дійсності. І цей так званий НДОУЖ є черговим підтвердженням цього.

Це подія з того ж розряду і з тої ж серії, що і творення фіктивних «урядів», «представництв», «коаліцій» і «бльоків»?

Такі «уряди», «бльоки» і «коаліції», як відомо, робляться за простою рецептою: сходяться двоє (навіть не обов'язково троє) і вирішують одноголосно — віднині виступати як уряд в імени 45-мільйонового народу перед цілим світом і навіть посилати «ноти» і «меморандуми» як єдина «суверенна» і т. д. репрезентація того 45-мільйонового народу. Вирішують, потім беруть циклостиль і «жарять». Все ж інше, навіть елементарна логіка і здоровий глузд, скидається з рахунку.

Ось такі міркування з приводу тої «цікавої події», що про неї поінформувала «Трибуна».

Якщо я неправий, то нехай «Трибуна» і цілий той «Недоуж» відповідно спростують і зрозумілою мовою пояснять, умотивують конечність створення цієї, окремої спілки журналістів, з такими, досить прозоро завуальованими, але явно «всеукраїнськими» аспіраціями під командою п. З. Пеленського.

А головне — **хай розшифрують всі ті провокаційні натяки та злоякісні кивиморги на адресу СУЖ**, якщо не для цього, тобто не для розкладової роботи той «Недоуж» створений.

Учасник першого з'їзду журналістів і член СУЖ. Р. Б.

Що робить церква в СССР

Російський часопис „Ехо“, ч. 14, що виходить в Реґенсбурзі, передрукував статтю священика М. Зернова „ 10 февраля“ з „Журнала Московской Патриархии“ (ч. 1, січень, 1946р., Москва.).

З огляду на деяку цікавість статті, подаємо скорочено:

„10 лютого наш народ, великий, єдиний, багатонаціональний совєтський народ проголосить свою волю. Він скаже, хто з кандидатів бльоку комуністів і безпартійних буде вибраний до Верховного Совєту СССР. Ці люди — державні діячі, воєнноначальники, керівники підприємств, робітники, звичайні бійці. Ідеал таких людей — Сталін...

10 лютого — неділя. В цей день у всіх соборах, храмах і монастирях нашої країни буде принесена безкровна жертва, початок якій поклав Той, Хто приніс до нас ідеї любови, справедливости і рівности. Розчулені священнослужителі вийдуть на амвони і благословлять своїх чад поспішати з церков до виборчих урн. Вони благословлять їх віддати свої голоси за кандидатів бльоку комуністів і безпартійних...

Немає в цілому світі сприятливіших умовах для діяльности Святої Церкви Христової, як у Совєтській країні. Дійсно, де, в якій державі, церква така незалежна, така вільна від державних пут і політичних інтриг? Де є інша держава, яка нічого не вимагає від Церкви, а навпаки, оточує її найбільшою увагою?..“

ЩО ТАКЕ ДИКТАТУРА Й ТЕРОР?

Диктатура й терор — це насильство в державному керівництві, в політиці, в суспільних відносинах.

Насильницька суть диктатури й терору не зміняється від того, хто застосовує насильство й проти кого.

Ролю насильства в історії людства не раз виправдувано. Для прикладу можна навести не лише цезаризм чи бонапартизм у політиці і державі. В безпосередньому відношенні до виправдання насильства стоїть філософія Ніцше чи крайня філософія терору — макіявеллізм. Але всяка філософія насильства тільки інтерпретує, а не розкриває його суті. Прихильники насильства, шукаючи собі виправдання, посилалися навіть на еволюційне вчення Дарвіна.

Як же виглядає диктатура й терор насправді?

Найкраще ми це пізнаємо з самих фактів диктатури й терору — тобто насильства — в житті, в історії людства.

Нерон і перші християни, середньовічна інквізиція і перші мученики науки — ці факти говорять самі за себе. Слова Джордано Бруно, кинуті з полум'я, в якому його спалено живцем: „Знищити — не означає перемогти!“ — в історичному висвітленні стосуються не лише до середньовічних інквізиторів, а й до насильників як попередніх, так і пізніших.

Знищити — це не означає перемогти! — звучить незаперечною антитезою до виправдування терору й тепер, в наші часи, та підкреслює всю його недоцільність. Загальнолюдська ідея, хоча б вона своїми масштабами сягала меж тільки однієї нації, але проґресивна і свободолюбна, переходить через найжорстокіші переслідування і перемагає. Так було не тільки з відкриттям Коперніка чи Ґалілея в науці, так було з ідеями свободи і демократії, які принесли перемогу Ґарібальді чи Вашінґтонові. Уже в цих зіставленнях розкривається реакційна, антилюдська суть насильства.

Нещодавно ми пережили крах нацизму — ідеї расової ненависти. Ми переживаємо банкрутсво большевицької ідеї — ідеї клясової ненависти. Обидві ці ідеї є протилюдські хоч би тому, що являють собою панування однієї частини людства над другою.

Єдиним абсолютом, що визначає прийнятність ідеї і її перевагу над іншими, її людяність — є душа людська. Ідея стає реальною, коли стає надбанням людським. А для цього потрібне не силування, а всебічне висвітлення ідеї.

Насильство і терор завжди приходять до дії, коли інші арґументи відсутні, щоб обстоювати те, що не сприйнялося життям. Отже, автоматично терор завжди є на послугах реакції.

Покладання на фізичну силу, і тільки, приводить до політичного сказу, наслідком якого є гекатомби вбивств: фізичних і моральних, як це сталося за гітлеризму чи большевизму.

Рішучости, волі самої не досить для здійснення ідеї. Воля потрібна, і воля залізна, незламна. Воля визначає і саму людину, воля творить людину як таку. Homo voluntas est, — сказав св. Августин. Звідси і та мудрість: „Кожен народ має таку долю, на яку він заслужив“. Але потрібна воля не сліпа, а освітлена знаннями людського життя, розумінням дійсности. А це знання приходить при вільному обміні думок і змаганні ідей. Загальнолюдське зло терору і полягає в гальмуванні всього вільного розвитку. Це тим більше стосується до вужчого конґльомерату людства — до нації, до народу.

Терор однієї частини нації проти другої, на якому б він ґрунті не поставав, завдає морально-психологічної травми всій нації, вбиває її здорові елементи, робить всю масу інертною, безвольною. За таких обставин немає вільного розвитку думки, без чого немає росту молодих талантів, творчих сил нації, бо приходить до життя не те, що здібне творити, а те, що здатне тільки сліпо підкорятися й служити. За таких обставин приходять до дії авантурники, політичні спекулянти, кар'єристи, які національні інтереси підкоряють своїм інтересам. За таких обставин приходить розклад — моральний і національний, приходять ворожі сили, прищеплюються чужі впливи, що гублять націю.

До чого привело застосування терору під виглядом так званої клясової боротьби, розпалюваної серед українського селянства большевиками, чи прояви расової ненависти, що найшла вияв в заперечуванні українства в українців з деяких теренів, расової ненависти, занесеної в середовище українців гітлеризмом? Привело до нищення однієї частини українців руками другої.

Система терору всередині української нації, які б кличі вона не підносила, є тільки марнуванням національної енерґії і історичного часу. Потрібно відчинити двері й вікна, щоб оздоровити отруєну атмосферу свіжим повітрям. Таким оздоровленням стало б не затискування людей, що мають іншу думку, а здоровий всебічний обмін думками. Потрібно дійти бодай до якогось порозуміння.

Сьогодні польська преса на еміґрації порушує питання про потребу здорової дискусії в усіх питаннях громадсько-політичного життя. Чи не потрібно й нам цієї дискусії замість затаєної взаємоненависти і взаємопоборювань?

П. ҐОНДЖА.

Малий фейлетон

ТРИ БРАТИ-ПАНКРАТИ

(Казочка для дітей від 20-ти до 70-літнього віку)

Не за горами, не за морями, а таки просто неба на землі жила та була вдова в селі. Називалась та вдова Марина і мала вона три сини, поміж себе — три брати, на ймення всі були Панкрати. І не мали вони жадного свого пристановища. Тулилися всюди: то десь під тином, то в якійсь ямі-ямищі, то в когось на горищі. А як підросли хлопці, мати й каже:

— Годі нам, синочки, біду бідувати, пора вже власну хату будувати.

— Як будувати, то й будувати! — обізвалися хлопці.

Беруть вони у людей пилку, сокиру та лопату — ідуть будувати хату. Приходять на голе дворище, — радяться, міряють, плянують. Отут, мовляли, побудуємо піч, отут припічок, отут покуть...

— А на покуті сидітиму я! — гукнув старший Панкрат.

— А на покуті сидітиму я! — поспішився за ним середульший.

— А на покуті сидітиму я! — не змовчав наймолодший.

Отак, слово за словом, рух за рухом — зчинили хлопці за покуть бучу. Та ще як б'ються — аж чуби в повітрі літають! Б'ються брати день, б'ються два, три, б'ються місяць, б'ються ціле літо. А тут уже й зима заходить, холод, мороз — не можна вже будувати хату. Розійшлися брати. Знову поневіряються: то десь під тином, то в якійсь ямі-ямищі, то в когось на горищі. Та ось надходить друга весна. Мати знову до синів каже:

— Годі нам, синочки, біду бідувати, пора вже власну хату будувати.

— Як будувати, то й будувати, — обізвалися хлопці.

Беруть вони у людей пилку, сокиру та лопату — ідуть будувати хату. Приходять на голе дворище, — роздивляються, міряють, плянують. Отут, мовляли, побудуємо піч, отут припічок, отут покуть...

— А на покуті сидітиму я! — гукнув старший Панкрат.

— А на покуті сидітиму я! — поспішився за ним середульший.

— А на покуті сидітиму я! — не змовчав наймолодший.

І знову, як і торік, слово за словом, рух за рухом — збили за покуть бучу.

Відтоді багато років минуло. Вдова Марина давно вже померла. Та й сини її вже постарілись, дітей своїх поженили і онуків та правнуків діждали. Наплодилося тих Панкратенків, Панкратчуків та Панкратюків — ціл і села! Але власної хати вони ще досі не збудували. Як тільки весна, цілими родинами виходять вони на голе дворище. Спочатку роздивляються, міряють, плянують: отут, мовляли, побудуємо піч, отут припічок, отут покуть, а потім починають:

Одні гукають:

— Нам сидіти на покуті, бо ми ж Панкратенки!

Другі собі:

— Нам сидіти на покуті, бо ми ж Панкратченки!

Треті не поступаються:

— Нам сидіти на покуті, бо ми ж Панкратюки!

І, як і їхні прадіди, беруться за чуби, починають битися.

Отаке робиться і донині. На місці майбутньої хати досі ще ані ямки, ані трісочки, ані цеглинки — нічого нема, а вони за те, кому в тій хаті на покуті сидіти, б'ються.

. . . . . .

Читачу!

Розповіли ми тобі казочку не для вражень короткометражних, а для думок глибоких і поважних. Хай кожен із нас гарненько над нею поміркує, бо Панкратів і нам, казавши правду, не бракує. До хати власної вони ще тільки пнуться, а вже й тепер за покуть б'ються.

Мартин Задека.

Як катовано село

(До 26-ої річниці подій у Медвині)

Розташоване серед глибоких ярів та лісів у верхів'ї р. Хоробри, правого допливу р. Росі, Медвин, як і інші села Шевченківщини, багатий історичною минувшиною.

Перед першою світовою війною малоземельне село мало понад 12 тис. мешканців, але працювало добре і жило не бідно. Були в селі дві церкви, три народні школи та вища початкова школа.

1905 року Медвин брав активну участь в революційних подіях. За це з півсотні активніших селян відбували в Олонецькій губерні політичне заслання, але перед першою світовою війною всі повернулися додому.

У перші дні лютневої революції 17 року медвинці свідомо стали на справжній шлях національно-визвольної боротьби. Під Медвином відбувалися бої з німцями, денікінцями, поляками і большевиками.

Настала друга половина 20 року, і московський окупант почав закріплюватись на Україні. 5-го серпня (ст. ст.) до Медвина прибули „пітерські комісари“, скликали загальні збори селян і оголосили мобілізацію на колчаківський фронт, програму „продразверстки“ та почали погрожувати розправою „петлюрівській контрреволюції“ і зневажати українську мову, називаючи її „контрреволюційним язиком“. Не стерпіли медвинці такої зневаги і образи, заарештували комісарів і 6 серпня оголосили повстання проти „совєтської власті“. Вся молодь взялася за зброю. З сусідніх сіл прибувала підмога. Повстання очолив сотник Лебідь з місцевими старшинами.

Стурбувалась „власть“ околишніх міст: Таращі, Богуслава, Корсуня тощо і мобілізувала всі наявні сили місцевої охорони та оперативних відділів червоної армії на боротьбу з „петлюрівською контрреволюцією“. І збройна боротьба розпочалась.

Тількищо наблизився ворог, великий дзвін Успенської церкви ударив на сполох. З поля, де люди працювали, а діти пасли худобу, все поспішало до села і ставало насупроти ворога, — одні з рушницями, інші з киями.

Сім раз із різних боків наступав ворог, але кожного разу мусів поспішно відступати. 9-го серпня невеликий загін ворога заскочив у село. Спалено оселю священика, забито кілька селян та пограбовано частину хат. Але село завзято боронилось.

Медвинці провадять успішні операції в околицях сусідніх міст. Повстання от от пошириться на більшітерени.

І ось занепокоєний Кремль дає наказ своїм військовим частинам, що переходили з польського на південно-вранґелівський фронт, зруйнувати „гнєздо петлюровской контрреволюції в Медвінє“.

21-го вересня надвечір до Медвина наближається ціла дивізія ворожого війська і з трьох боків облягає село. Настає остання передсмертна ніч. Тепла, трохи хмарна, але страшна своєю тишою, хоч ніхто в селі не спав: всі готувались до смертельного бою.

О 9-й годині ранку 22 вересня ворожа ракета сигналізує початок бою. До 4-х годин дня з трьох боків сипався смертельний вогонь цілої ворожої дивізії по селу. В оборонців, що налічували у себе щось коло 300-400 рушниць та 3-х кулеметів, не вистачає набоїв. Ворог ближче підсунув артилерію і почав обстрілювати Медвин. Він штурмує село, а його кіннота готується перетнути шляхи відступу оборонців з четвертого боку села, що прилягає до лісу, але дарма. Невелика група смільчаків, серед яких був і 17-річний юнак, автор цих спогадів, пробралась у тил ворога, обстріляла з близької відстані його кінноту, наробила шелесту, після розсипалась. Оборонці села всі поволі вийшли в небезпечні місця — до лісу, а ворог штурмував вулицю за вулицею, займаючи село.

Три дні горів пограбований Медвин. Згоріло щось із дві тисячі хат та інших господарських будівель, 40 вітряків, Успенська церква. Стягнуто з села величезну контрибуцію хлібом, салом, кіньми, свиньми, вівцями, гусьми, курми, кожухами, полотном, сіном тощо.

Повстанці ховались у лісах. Десь трапилась збройна сутичка з подорожніми „будьоновськими обозами“. І ось 29-го вересня заскакує до Медвина кіннота Будьонного і голими шаблюками зганяє всіх чоловіків і молодь на майдан до волости, де навколо стоять кулемети. Виступає „комисар“ з коротким повчальним словом. Бере переднього селянина за груди, виводить на трибуну, витягає пістоль і тут же стріляє його. „Такоє будєт всєм“, „поплатітєсь своімі синамі“! „Расходітєсь“! - промовив комісар. Потім відібрали 80 молодших чоловіків і хлопців і вже присмерком через село погнали в напрямку до Лисянки.

Незабаром село почуло смертельні крики своїх братів та стрілянину, що тривала 5-10 хвилин. За кілометр від села, коло Ковтунового ліска, обіч шляху ці 80 чоловіка були порубані та постріляні. Лишився лише один, що, легко поранений, впав у струмок і уцілів під трупами своїх братів.

(Продовження на 4 стор.)

Конференція допомогових комітетів у Парижі

ПАРИЖ. 29-31-го липня в Парижі відбулася спільна конференція представників Українських Допомогових Комітетів Америки, Англії, Австрії, Бельгії, Франції і Швайцарії. На конференції були присутні гості від різних українських громадських організацій Франції й Німеччини.

Конференцію відкрив Голова Укр. Доп. Комітету у Франції (УССОФ) о. Мітрат Перрідон. На почесного голову конференції було обрано Голову Українського Комітету США д-р Ґалана.

Конференція заслухала доповідь д-р Ґалана та представника Центрального Доп. Бюра в Лондоні — сотника канадійської армії Фроляка, а також звіти голів Краєвих Доп. Комітетів; крім того, вироблено напрямні майбутньої праці Укр. Доп. Комітетів у різних країнах щодо переселення, студентських, пресових та внутрішньо-організаційних справ.

Д-р Ґалан у своїй доповіді підкреслив, що Українські Комітети в Швайцарії, Італії, Бельгії і Франції повинні скріпити взаємовідносини і співпрацю, щоб посилити допомогу найбільш загроженим українцям в Австрії й Німеччині. Ці Комітети мають бути репрезентовані однією організацією в кожній державі, а там, де цього не осягнено (напр., в Швайцарії), треба негайно це здійснити. Щодо поштового зв'язку з Австрією і Німеччиною, то він зазначив, що поштова комунікація Америки може вільно відбуватися тільки з американською окупаційною зоною. Міжнародній Червоний Хрест у Швайцарії зобов'язався вислати харчів і ліків до Австрії на 20 тис. долярів та 40 тис. фунтів одягу. В Італії, в таборах воєннополонених відчувається голод на друковане слово. Допомогти в цій справі зобов'язався Український Допомоговий Комітет у Римі.

Сотник **Фроляк** в своїй доповіді підкреслив, що Українське Центральне Бюро в Лондоні постало з ініціятиви старшин канадійської армії, поставивши собі завданням зв'язок між Европою і Америкою. Згодом діяльність Центрального Бюра поширилась і тепер вона охоплює всі питання, що стосуються українських утікачів.

Інженер **Граб,** Голова Допомогового Комітету в Бельгії, охарактеризував діяльність тамошнього Комітету як широку й многогранну. В Бельгії виходить власний пресовий орган — „Вісті". Студенти забезпечені цілком і можуть весь свій час присвятити студіям. Велику допомогу подали Укр. Доп. Комітети Америки і ОО Редомотористів й ОО Єзуїти. Багатьох людей, що приїхали з Німеччини, забезпечено працею. В Бельгії можна влаштуватись на роботу в копальнях, фермах, вапнярках тощо. Праця важка, але за добру оплату. Металюрґійна й текстильна промисловість потребує фахових робітників.

Маґістер **Спольський** — Укр. Доп. Комітет в Австрії — зазначив, що на терені Австрії живе тепер більше як 20 тис. українських біженців. Існують тут релігійно-допомогові Товариства, Ліґа політичних в'язнів німецьких тюрем і концтаборів, Союзи Українок, Студентське об'єднання. Матеріяльний стан української еміґрації надзвичайно тяжкий, а їх правне становище гірше як інших національних груп. Одначе, українська еміґрація провадить в Австрії жваву культурно-освітню діяльність. Зорганізовано три гімназії, Промислову Школу, Інститут Українознавства і т. ін.

Український Доп. Комітет у Швайцарії виконав дуже велику роботу, допомагаючи втікачам матеріяльно, особливо під час репатріяції.

Представник Укр. Доп. Комітету у Франції **п. Шумовський** зазначив: „В зв'язку з великим напливом біженців з Німеччини і Австрії, часто-густо напівроздягнених і голодних, довелося провести велику акцію негайної допомоги. На жаль, деякі угруповання не виявили належного зрозуміння цієї важливої справи, і не стали до співпраці. Велику роботу, виконала греко-католицька місія в Парижі, на чолі з о. Мітратом Перрідоном. Вона створила Українську Службу Суспільної Опіки у Франції, що перебуває під опікою мішаного французько-українського патронату. Укр. Комітет Америки подав нам допомогу, що значно уможливило поліпшити допомогу з нашого боку новій українській еміґрації як харчами, так і одягом. Студентство у Франції розгорнуло широку діяльність.

Проф. **Щульгин,** взявши слово під час дебатів, зазначив, що Франція потребує 3 мільйони робітників. Одначе, було б небезпечно їхати сюди тим, що не мають польських пашпортів.

Апостольський Візитатор у Герсфельді

В суботу 24 серпня ц. р. Апостольский Візитатор і Адміністратор о. Николай Вояковський завітав до табору „Кріґшуле".

О півдесятої вранці на станції привітав достойного гостя представник українського кат. духовенства о. декан д-р В. Пелех. Після того достойний гість приїхав до табору, де голова таборової ради ген. Вовк привітав його старовинним українським звичаєм — хлібом-сіллю. Вітали також достойного гостя комендант табору, представники української церковної Ради греко-католицької та української православної автокефальної Ради на чолі з П. Я. Задереєм. Діти з дитячого садка привітали Апостольського Візитатора деклямацією і вручили йому китицю квітів.

Після того Апостольський Візитатор, разом з представниками громадянства і процесією, прийшов перед церкву, де перед дверима о. Кульчицький зворушливими словами привітав достойного гостя та вручив йому ключ як символ церковної влади. Після того Апостольський Візитатор відслужив читану Службу Божу. Наприкінці виголосив глибоку і гарну проповідь та повідомив вірних, що призначив для табору „Кріґшуле" нового душопастиря, на якого греко-католики Герсфельда так довго очікували, та передав вірним благословення від Святійшого Отця Пія XII. Пополудні того ж дня відбулося окреме прийняття, на якому Апостольський Візитатор і Адміністратор поділився з громадянством різними новинами з церковного і національного життя та закликав усіх до витривалости і праці над собою, зокрема, над захованням моралі та добрим вихованням молоді. Того ж дня о 16 годині Апостольський Візитатор попрощався і подякував за скромне, але щире прийняття, після того від'їхав далі...

Щепчун Степан.

Українські селища в Німеччині

Географи всіх країн були б дуже здивовані, коли б їм хтось переклав лише цей заголовок. Де, звідки могли взятись в Німеччині українські селища, чого доброго, ще й хутори з Ковалем Вакулою, чортом і чарівною Оксаною?

Назви селищ зовсім не подібні на якусь Іванівку чи Вишеньку. Вони простіші й модерніші: Теам 102... Це — українські табори УНРРА.

Ясно, що такі табори не довговічні. Сотні тисяч еміґрантів, або, як кажуть, ДП не можуть вічно мешкати в казармах.

Тим часом, ми не цілком використовуємо нагоду скупчити, зосередити свої кращі сили, щоб спільними зусиллями якнайвище піднести в европейське небо лихтар нашої української правди.

Багато окремих ділянок нашого життя уже тепер можуть цілком задовольняти нас. Якщо ж говорити про узагальнення кращих досягнень, то побачимо, що:

Школи чекають підручників. Раптом — радісна вістка: друкують «Український правопис». На другий день нова вістка — друкують ще один «Правопис», на третій — ще новіший і т. д. Разом за один місяць маємо видрукованих чотири «Правописи». Викладачі інших дисциплін із заздрістю і злом позирають на мовників.

Учні закінчують якусь клясу. Котрийсь із них переїздить до іншого табору, щоб вчитися далі в наступній клясі. Викладач не знає, що робити з тим учнем: офіційно, за свідоцтвом, він переходить до 6-ої кляси, але знанням — зовсім відстає. Так заявляє про себе безплянове ведення навчання.

Пласт, школа, хори співають пісень. Співають все, від композицій Леонтовича до «Не треба нам бабів». Тексти пісень для пласту писані бо-знаким. Складається враження, що слава про чудову українську пісню перетворюється на міт. Громадянство чекає бадьорих, широких пісень. Але через брак будь-якого центру композитори не можуть розшукати поетів, поети — композиторів, а співаки і слухачі чекають з моря погоди.

Малярі організують виставки. Два «малярі» запрошують на виставку власних «трудів» не лише українців, але й чужинців. Чужинці лишаються незадоволеними з такої «української» виставки. Це вже репрезентація навпаки. Тим часом талановитий молодий скульптор і різьбяр з Лемківщини Осташ, зціпивши зуби, мовчки різьбив і ліпив чудові живі постаті на горищі старовинної башти в замку Нойбоєрн. Часто знаходив він свої скульптурні вироби попсовані руками безжурних дітей. Так тривало довго, аж нарешті скульптор дістав окрему кімнату для робітні. А в той час праці п. Осташа не абияк визначаються на виставках у Парижі і Лондоні. Ця історія нагадує іншу, коли відомий широкому загалові читачів поет Тодось Осьмачка прожив минулу зиму в холодній кімнатці на горищі, і нікого з наших таборових володарів це ні трохи не стурбувало...

В одному таборовому театрі глядачі нещодавно мали нещастя бачити написану самотужки якимсь таборовиком п'єсу і слухати ось такі пісні:

«Ой чогось я зажурився,
Та й не знаю, що робить,
Дівча гарне, як та квітка,
Чи покинуть, чи любить».

Дивлячись таку таборову п'єсу, згадуєш, що на ділі справа з театральними силами стоїть зовсім непогано. Є з нами Блавацький, є й інші, є й п'єси, як мистецькі твори, а не писані самотужки профанації. Але чомусь таки профанація заступає часто справжнє мистецтво. Наш сучасний драматург Юрій Косач написав чудову драму про Бортнянського, а чи побачить вона сцену в скорому часі?

Друкується багато книжок. Погана книжка, друкована українською мовою — це, сказати б, домашнє лихо. Але виходять книжки і іншими мовами. В одній із них (англійською мовою), читаємо про культ поганських богів — Перуна і др. Питаємо, чи не збирається їх автор воскресити?

Наші спортовці вже спромоглися на створення репрезентативної команди «Україна», про яку залюбки пишуть німецькі часописи...

Добре, що в нас є школи, курси, театри, майстерні...

Погано, що все це живе, рухається і діє в пляні хаотичному, відцентровому. Погано, що наша допомогова централя не спромоглася й досі все це спрямувати в єдине, розумно-виховне річище.

Леонід Полтава.

Допомога студентам

В частині Німеччини, окупованій альянтами, студіює у високих школах понад 2700 українських студентів. Далеко не всі вони матеріяльно забезпечені. Частина з них одержує, щоправда, допомогу від УНРРА, одначе ця допомога обіймає, як правило, тільки харчі і приміщення. Всі витрати, зв'язані із студіями, мусять студенти покривати самі. Іде тут про видатки на скритки, наукове приладдя, ляборатоpії тощо, а в наших високих школах також і оплату за навчання, бо ті школи не мають ніякої підтримки від держави. Велика кількість українських студентів не має взагалі ніякої допомоги від УНРРА, навіть харчової. Вони здані тільки на себе і допомогу української громадськости.

Місяць вересень, як початок нового шкільного року, проголошений у нас місяцем пожертв на допомогу українському студенству і на український науковий фонд.

Пам'ятайте, що добре поставлена опіка над нашою студіюючою молоддю і над нашими високими школами, — ознака нашої єдности і нашої культурної зрілости.

Пам'ятайте, що кожний гріш, даний на цю потребу, збільшує наші сили і вигляди стати колись господарями на своїй землі. Пам'ятайте, щоб не бракло і вашої пожертви!

ЯК КАТОВАНО СЕЛО

Свято Покрови стрічали медвинці великим горем. Батьки, жінки і діти вдосвіта серед купи перемішаних з кров'ю і землею трупів розшукували своїх дітей, чоловіків і батьків та, поспішаючи, без домовин, ховали їх на цвинтарях. За кілька день люди зібрали на місці подій змочену кров'ю землю, насипали могилу і поставили на ній хрест.

Щоб закріпити „рабоче-крестьянскую власть", в селі на цілу зиму розкватировано полк кінноти і полк піхоти на цілковитому утриманні села, а згодом приїхав відділ Київської „Губчека" і забрав декілька сот селян до Смілої, де мав їх судити „Ревтрибунал". Назад ніхто з них не повернувся.

А потім? А потім впродовж цілої зими групи людей по 20-40 чоловіка гнано в напрямку Богуслава, до Києва на Єлисаветинську вулицю, що на Печерську, відкіля теж ніхто не повертався.

А потім „контрреволюціонное петлюровское" село почало совєтизуватись, з'явились: комнезам, комсомол, ком'ячейка, колгоспи і т. ін.

А потім в 1932-33 роках цілі вулиці, переважно комнезамівські, геть спустіли. Трупи голодних по декілька днів валялись у хатах і на вулицях. Померлих хоронили селяни в себе по городах, бо не було кому копати ями і віднести покійного на цвинтар. Хто був відважніший, той їздив по хліб до Москви чи Ленінґраду або тікав до міста чи Донбасу.

А потім в 1937-38 р. забрали решту петлюрівських „контрреволюціонерів", що звались тепер „вороги народу".

Медвин занепав. Садки сплюндровано, оселі спустіли. Людей зменшилось до 5-6 тисяч. Замість колишніх поміщицьких, є чотири колгоспних двори, що побудовані на місцях селянських осель. Люди працюють багато, але живуть в нужді і горі. Минула війна цю нужду і горе не зменшила, але ще зменшила мешканців.

Передсмертна ніч з 21-го вересня 1920 р. уже 26 років висить над Медвином, що є одним із тисячів подібних, як символ усієї нашої Батьківщини.

І. Д-ць.

Видає Спілка Українських Письменників та Журналістів в Ульмі.
РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: „Ukrajinski Wisti".
Neu Ulm, Reinhardt Kaserne.
Permitted by authority of Military Government.
U 44. R. Abt. Neu Ulm